

> Retouradres Postbus 20401 2500 EK Den Haag

Aan Rijkswaterstaat Noord-Nederland
T.a.v. [REDACTED]
Postbus 2232
3500 GE UTRECHT

Datum 5 oktober 2026
Betreft Wnb-vergunning baggeren vaargeul Paapsand Süd, alsmede
verspreiden van de vrijgekomen baggerspecie

Besluit

Geachte [REDACTED],

Op 27 oktober 2022 heeft u namens RWS een vergunning op grond van de Wet natuurbescherming (hierna: Wnb) aangevraagd voor het baggeren van de vaargeul Paapsand Süd alsmede voor het verspreiden van de hierbij vrijgekomen baggerspecie. De baggerwerkzaamheden vinden plaats nabij het Eems-Dollard estuarium, dat onderdeel uitmaakt van het Natura 2000-gebied Waddenzee.

Procedure

Op deze aanvraag is de uniforme openbare voorbereidingsprocedure, zoals opgenomen in afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht (Awb), van toepassing.

Op 25 maart 2025 is in de Staatscourant (Stcrt. 10289) kennis gegeven van het ontwerpbesluit waarbij is gewezen op de mogelijkheid om zienswijzen naar voren te brengen van 26 maart tot en met 7 mei 2025. Gedurende deze periode zijn 2 zienswijzen naar voren gebracht. Voor de ingediende zienswijzen en de reactie daarop verwijs ik naar bijgevoegde nota van antwoord.

Naar aanleiding van de zienswijzen kwam mijn ambtsvoorganger tot de conclusie dat uw aanvraag onvoldoende gegevens bevat dan wel op onderdelen onduidelijk is. Bij brief van 11 februari 2026 bent u verzocht om de aanvraag verder aan te vullen. Op 10 maart 2026 heeft u aan dit verzoek voldaan door middel van een oplegnotitie bij de eerder aangeleverde Passende Beoordeling en een nadere inhoudelijke reactie waarin bepaalde onderdelen worden verduidelijkt.

Directoraat-generaal Natuur en Visserij

Cluster Natuurvergunningen

Bezoekadres

Bezuidenhoutseweg 73
2594 AC Den Haag

Postadres

Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Overheidsidentificatienr

00000001858272854000

T 070 379 8911 (algemeen)

F 070 378 6011 (algemeen)

www.rijksoverheid.nl/lvvn

Behandeld door

[REDACTED]
T [REDACTED]
[REDACTED]

Ons kenmerk

DGNV-NV / 108431881

ZK -0000159537

Uw kenmerk

Bijlage(n)

Ook is een nieuwe Aeriusberekening bijgevoegd, waarbij gebruik is gemaakt van de meest recente versie van Aeries Calculator, versie 2025.2.

In het verleden zijn diverse tijdelijke vergunningen verleend voor baggeren van de vaargeul Paapsand-Süd en het verspreiden van de baggerspecie, laatstelijk tot 1 mei 2023. Deze tijdelijke vergunningen zijn inmiddels verlopen. Nadien zijn nog enkele gedoogbesluiten genomen.

Volledigheidshalve wordt nog opgemerkt dat Groningen Seaports op 27 oktober 2022 ook een aanvraag heeft ingediend voor het uitvoeren van reguliere onderhoudsbaggerwerkzaamheden in de haven en havenmond van Delfzijl, alsmede voor het verspreiden van de hierbij vrijgekomen baggerspecie. Zij maken hierbij gebruik van dezelfde PB, zoals ingediend voor de onderhavige aanvraag. De haven Delfzijl en de aanliggende vaargeul Paapsand Süd zijn met elkaar verbonden. Paapsand Süd vormt de toegang tot de haven.

Besluit

De Omgevingswet is niet van toepassing op deze aanvraag, omdat de vergunningsaanvraag is ingediend vóór 1 januari 2024. Aangezien de aanvraag op 27 oktober 2022 is ingediend, blijft de beoordeling plaatsvinden onder de regels van de Wet natuurbescherming. Deze wetgeving vormt de basis voor de beoordeling van mogelijke effecten op natuurgebieden en beschermde soorten, en blijft dus van toepassing op het besluitvormingsproces voor deze aanvraag.

Ik besluit om u op grond van artikel 2.7, lid 2, van de Wnb de gevraagde vergunning te verlenen.

In dit besluit vindt u de voorschriften en de inhoudelijke overwegingen die aan deze vergunning ten grondslag liggen. De aanvraag en de bijlagen zijn onderdeel van dit besluit.

1. AANVRAAG

1.1. Onderwerp/aangevraagde activiteit

Om voldoende diepgang voor de bereikbaarheid en scheepvaartveiligheid te garanderen voert Groningen Seaports jaarlijks onderhoudsbaggerwerkzaamheden uit in de haven van Delfzijl en in de vaargeul Paapsand Süd, die aansluit op de haven van Delfzijl en deze verbindt met het hoofdvaarwater. Onderhavige vergunning ziet enkel op de baggerwerkzaamheden in de vaargeul Paapsand Süd met een baggervolume van 135.000 m³ en de effecten daarop op de betrokken Natura 2000-gebieden, waaronder de Waddenzee. De werkzaamheden worden jaarlijks uitgevoerd in de periode oktober t/m april.

De specie uit de vaargeul wordt voornamelijk verspreid met een Airset. In een uitzonderlijke situatie ook met een sleephopperzuiger. De Airset is een baggervaartuig dat het slib vanaf de bodem opwoelt met behulp van water- en luchtinjectie. Het opgewervelde sediment raakt in suspensie en wordt meegevoerd door de uitgaande (getijde) stroming.

Een sleepopperzuiger is een vaartuig dat fungeert als een grote sedimentstofzuiger. Met een krachtige pomp wordt via de zuigpijp een mengsel van water en sediment van de bodem opgezogen en naar de beun van het schip gepompt. Gedurende het zuigproces wordt het overtollige water overboord teruggepompt (overvloei) en blijft het sediment achter in het schip. De sleepopper vaart vervolgens naar de verspreidingslocatie waar de beuninhoud via het openzetten van de bodemdeuren wordt gelost.

De aangevraagde activiteit kan tot effecten leiden op de beschermde natuurwaarden van het Natura 2000-gebied Waddenzee, alsmede op Duitse Natura 2000-gebieden Niedersächsisches Wattenmeer und angrenzendes Küstenmeer, Nationalpark Niedersächsisches Wattenmeer, Hund und Paapsand, Krummhörn, Unterems und Außerems en Emsmarsch von Leer bis Emden.

De voorgenomen activiteiten zijn in meer detail beschreven in de aangeleverde PB (bijlage 15).

1.2. Bevoegdheid

Op basis van artikel 1.3, lid 5, van de Wnb en artikel 1.3, lid 1, onder a, sub 1, van het Bnb, luidend: aanleg, uitbreiding en, voor zover van toepassing, inrichting, alsmede wijziging, gebruik, beheer en onderhoud van hoofdvaarwegen als bedoeld in artikel 1 van de Tracéwet ben ik bevoegd om te beslissen op uw vergunningaanvraag.

De voorgenomen activiteit valt tevens onder artikel 1.3, lid 1, onder k, sub 1, van het Bnb, luidend: activiteiten die geheel of grotendeels plaatsvinden in het grensgebied, bedoeld in artikel 1 van de op 14 mei 1962 te Bennekom tot stand gekomen aanvullende Overeenkomst bij het Eems-Dollardverdrag (Trb. 1962, nr. 54).

De exacte wetsteksten zijn te raadplegen op www.overheid.nl onder 'wet- en regelgeving'.

1.3. Vergunningplicht

De aangevraagde activiteiten kunnen, gelet op de instandhoudingsdoelstellingen voor het Natura 2000-gebied Waddenzee, significante gevolgen hebben voor de instandhoudingsdoelstellingen van dit gebied. Daarom geldt een vergunningplicht op grond van artikel 2.7, lid 2, van de Wnb.

1.4. Beoordeling van projecten

1.4.1. Project met mogelijk significante gevolgen

De activiteiten waarvoor een vergunning wordt aangevraagd, betreffen een project in de zin van artikel 2.7, lid 2, van de Wnb, omdat zij, afzonderlijk of in cumulatie met andere plannen of projecten, kunnen leiden tot significante gevolgen voor de instandhoudingsdoelstellingen van een of meerdere Natura 2000-gebieden.

1.4.2. Passende beoordeling (PB)

Voor een project dat afzonderlijk of in cumulatie kan leiden tot significante gevolgen voor de instandhoudingsdoelstellingen, kan alleen een vergunning verleend worden als de aanvrager een PB heeft overlegd, waaruit zonder redelijke wetenschappelijke twijfel kan worden geconcludeerd dat het project niet zal leiden tot aantasting van de natuurlijke kenmerken van het betrokken Natura 2000-gebied. De PB moet rekening houden met de instandhoudingsdoelstellingen van het gebied. De PB biedt de grondslag voor de vaststelling van de aard en omvang van de gevolgen of de cumulatieve gevolgen en de manier waarop in mitigatie van die gevolgen is voorzien. De met de aanvraag meegezonden PB toetst de effecten aan de instandhoudingsdoelstellingen uit het aanwijzingsbesluit en wijzigingsbesluit van de betrokken Natura 2000-gebieden.

2. BEOORDELING

2.1 Afbakening

Gebieden

De beoogde activiteit vindt plaats in het Eems-Dollard gebied, vallend onder het Natura 2000-gebied Waddenzee. De toegangseul Paapsand Süd vormt de toegang naar en vaarroute van de haven van Delfzijl naar de Waddenzee/Noordzee.

Omliggende Natura-2000 gebieden liggen in Duitsland. Dit zijn: Niedersächsisches Wattenmeer und angrenzendes Küstenmeer, Nationalpark Niedersächsisches Wattenmeer, Hund und Paapsand, Krummhörn, Unterems und Außerems en Emsmarsch von Leer bis Emden.

Gevolgen

Voor de beoordeling van de gevolgen inventariseert de PB welke in redelijkheid denkbare typen gevolgen kunnen optreden. Het betreft:

- Habitataantasting, door het omwoelen van de bodem ter plaatse van de baggerwerkzaamheden;
- Vertroebeling, door het baggeren van baggerspecie en sediment;
- Sedimentatie van slib, door het neerdalen van ongewervelde baggerspecie;
- Verstoring door onderwatergeluid, door de productie van geluid tijdens het baggeren en verspreiden;
- Bovenwaterverstoring, door visuele verstoring, en de productie van licht en geluid tijdens het baggeren en verspreiden;
- Verzuring en vermeting, door emissie van uitlaatgassen van schepen waarna depositie van stikstofverbindingen plaatsvindt;
- Verontreiniging, door het opwoelen van chemische stoffen die aan het verplaatste slib gebonden zijn.

Natuurwaarden

De beschermde natuurwaarden en de relevante instandhoudingsdoelstellingen van het betrokken Natura 2000-gebied(en) staan vermeld op www.rijksoverheid.nl/lnv ('Onderwerpen' > 'Natuur en Biodiversiteit' > 'Natura 2000') en op <https://www.bfn.de/natura-2000-gebiete> (Natura 2000 > Natura 2000 Gebiete > Steckbriefe Natura 2000 Gebiete in Deutschland).

Conclusie afbakening

Ik ben van oordeel dat de afbakening van het gebied en de inventarisatie van mogelijke gevolgen van het project op de natuurwaarden in de PB op een juiste wijze hebben plaatsgevonden.

2.2 Mogelijke effecten

Hieronder volgt een beschrijving van de effectenanalyse zoals die is neergelegd in de bij de aanvraag gevoegde PB (bijlage 15).

In de PB wordt, voor wat betreft de Vaargeul Paapsand Süd, de geplande activiteit afgezet tegen de huidige situatie. Met de huidige situatie wordt bedoeld de staat van de ecologie, morfologie en menselijke activiteiten in het Eems-Dollard Estuarium anno 2024.

Ook is een vergelijking gemaakt met de situatie waarin een aantal mitigerende maatregelen wordt genomen, ten opzichte van de situatie waarin de geplande activiteit wordt uitgevoerd zonder mitigerende maatregelen.

De geplande activiteit is de situatie zonder mitigerende maatregelen. Het gaat daarbij om het voortzetten van het onderhoudsbaggerwerk van de haven van Delfzijl en vaargeul Paapsand Süd, gebaseerd op de gemiddelde volumes uit de jaren 2019-2021.

Uit de Passende Beoordeling voor de vaargeul Paapsand Süd volgt dat in de jaren 2019-2021 gemiddeld 197.517 m³ aan bagger verspreid is vanuit de vaargeul. Dit is, voor de vergelijking, afgerond naar 198.000 m³. Dit is het volume waar in de PB voor de geplande activiteit vanuit is gegaan.

2.2.1 Habitataantasting

In de PB staat beschreven dat habitatype H1130 ter plaatse van de baggerwerkzaamheden bij Paapsand Süd over een oppervlakte van 15,3 ha wordt beïnvloed en dat de onderhoudsbaggerwerkzaamheden in het Eems-Dollard niet leiden tot een directe afname van het totaalareaal H1130. De hoge estuariene dynamiek, gepaard met grote troebelheid, is een belangrijk kenmerk van een goede structuur en functie van H1130. Aanwezige soorten zijn aangepast aan een hoog dynamisch milieu. De baggerwerkzaamheden beperken zich tot hetzelfde areaal als in de huidige situatie.

2.2.2 Vertroebeling

Door de geplande activiteit treedt er vertroebeling op aan het wateroppervlak en op de bodem. Vertroebeling kan effect hebben op primaire productie, zichtjagende fauna, filterfeeders en trekvissen. Er heeft een slibmodeleerstudie plaatsgevonden (bijlage 13).

2.2.2.a Zichtjagende fauna/(broed)vogels

Zichtjagende vogels, trekvissen en filterfeeders van habitattypen H1110, H1130 en H1140 kunnen effecten ondervinden van vertroebeling. Volgens de PB reikt dit effect tot maximaal 30 km van de verspreidingslocaties.

In de PB is toegelicht waarom zichtjagende vogels geen extra nadeel ondervinden van de voorgenomen activiteit. Kort gezegd, is de achtergrondconcentratie van slib al erg hoog waardoor de toename als gevolg van de geplande activiteit niet waarneembaar is. Bovendien zijn er voldoende uitwijkmogelijkheden voor vogels om te foerageren, omdat grote delen van het projectgebied niet of nauwelijks beïnvloed worden. De conclusie is dat een toename in gesuspendeerd sediment van vaargeul Paapsand Süd nauwelijks zal leiden tot een afname in vangstsucces. Achteruitgang van de kwaliteit van het gebied als foerageergebied voor zichtjagende vogels wordt uitgesloten; negatieve effecten op het foerageersucces van noordse stern en visdief (broedvogels) worden ook uitgesloten. Om het doorzicht te verbeteren zou niettemin een mitigerende maatregel kunnen worden genomen (zie hierna onder 2.3).

2.2.2.b Vissen

Bodemgebonden soorten, zoals steur en zeeprik, krijgen relatief vaak te maken met een hoge mate van vertroebeling door hun bodemgebonden levenswijze en worden hierdoor niet snel verstoord. Pelagische trekvissoorten, zoals fint en houting, zijn mogelijk iets gevoeliger voor verhoogde concentraties gesuspendeerd sediment. De volwassen finten, die stroomopwaarts migreren voor de voortplanting, stoppen met eten tijdens deze periode en zullen dus geen nadelige effecten ondervinden van de turbiditeitspluim (wolk van slib) op het jachtvermogen. Alle soorten trekvissen in de Eems-Dollard zijn bovendien vertrouwd met dynamisch en troebel water in en na de paaiperiode en ze migreren meestal tijdens de nacht, wanneer zicht geen bepalende factor is.

2.2.2.c Habitattypen

Bodemdieren/filterfeeders

Voor habitattypen H1110A, H1130 en H1140A zijn bodemdieren een belangrijke maatstaf voor een gezond habitatype. Filterfeederende bodemdieren (zoals mosselen, kokkels, zwaardschedes, oesters en halfgeknotte strandschelpen) voeden zich met de verteerbare fracties (fytoplankton, bacteriën, verteerbaar detritus) in het zwevend materiaal. Negatieve effecten van vertroebeling op deze soorten kunnen via de voedselketen doorwerken naar hogere trofische niveaus. De filterfeeders worden blootgesteld aan een hoge variabiliteit van zwevende stofconcentraties, doordat ze op de bodem leven. Er kan worden gesteld dat filterfeeders in verschillende mate het vermogen hebben zich aan te passen aan de tijdelijke en lokale verhoging van de slibconcentraties.

Filterfeeders, die in het estuarium leven, zijn al aangepast aan hoge concentraties vertroebeling. Zodoende treedt er voor de meeste soorten geen effect op. Voor de enkele soorten (e.g. Amerikaans zwaardschede), die dit niet kunnen, gaat het slechts om een relatief beperkt areaal waar tijdelijke effecten optreden. Dit is onderbouwd met een slibmodelleerstudie (bijlage 13).

Primaire productie van verteerbare fracties

De PB geeft aan dat de primaire productie door fytoplankton afhankelijk is van de beschikbaarheid van zonlicht (direct gevolg van de troebelheid van het water) en van nutriënten (voornamelijk stikstof en fosfor). Volgens de PB kan limitatie van primaire productie in de zomer - wanneer de achtergrondconcentraties lager liggen dan in de winter en de primaire productie op zijn hoogst is - optreden als gevolg van de geplande activiteit. Met de in paragraaf 5E van de PB aangegeven maatregelen zou het effect op de primaire productie door slib van deze activiteit gemitigeerd kunnen worden (zie ook hierna onder 2.3).

2.2.3 Sedimentatie

Sedimentatie vindt plaats als gevolg van het verspreiden van sediment in de waterkolom. Het opgewervelde slib in de waterkolom bezinkt (sedimentatie) en kan daarmee een extra laagje slib op de bodem vormen. Sedimentatie heeft een effect op bodemdieren. Bij een te grote en/of te snelle bedekking kan sedimentatie leiden tot verstikking. Dit kan een effect hebben op de bodemdierensamenstelling in zijn algemeenheid, op de voedselvoorraad voor vissen en op de op droogvallende platen foeragerende vogels. Verspreiden van het sediment zorgt er niet voor dat de sedimentsamenstelling in het systeem verandert.

Het maximale areaal aan sedimentatie is circa 1,2 km² rondom de baggerlocatie, weergegeven in Figuur 30 van de PB (bijlage 15). De snelheid van aanslibbing is laag (< 0,6 mm/dag), maar net hoger dan die waar de gevoeligste soorten door beïnvloed kunnen worden. Op deze locatie vindt al lange tijd baggerwerkzaamheden plaats. Aanwezig bodemleven hier heeft zich aangepast aan omstandigheden met een hoge mate van aanslibbing. Geconcludeerd wordt dat gevoelige soorten hier niet of nauwelijks voorkomen en andere soorten geen negatief effect ondervinden van dergelijke sedimentatiesnelheden. Volgens de PB kunnen daarom significant negatieve effecten ten gevolge van sedimentatie op de instandhoudingsdoelstellingen van H1130 en leefgebieden worden uitgesloten.

2.2.4 Verstoring door onderwatergeluid

Onderwatergeluid wordt binnen dit gebied voornamelijk veroorzaakt door scheepvaart. Dit geluid is continue en beweegt met de scheepvaart mee, waardoor het op locatie tijdelijk van aard is. Hoe dieper het water hoe verder onderwatergeluid zich verspreid. In de PB wordt voor zeezoogdieren rekening gehouden met een verstoringafstand tot 5000 meter en 500 meter voor vissoorten (Southhall 2021, Wartzok 2004).

Gelet op de huidige scheepvaartintensiteit met veel autonoom scheepsverkeer wordt in PB geconcludeerd dat de schepen voor dit voornemen geen extra verstoring toevoegen aan de bestaande situatie.

Aanwezige zeezoogdieren en vissen zijn het scheepsverkeer in deze omgeving gewend. Volgens de PB kunnen daarom significante effecten van onderwaterverstoring op aanwezige zeezoogdier- of vissenpopulaties op voorhand worden uitgesloten.

2.2.5 Bovenwaterverstoring

Tot bovenwaterverstoring behoort verstoring door licht, geluid en visuele verstoring, wat veroorzaakt wordt door de vaarbewegingen van baggerschepen en de activiteit van het verspreiden op locatie. Deze verstoring kan leiden tot stress en/of vluchtgedrag van individuen. Dit kan vervolgens leiden tot verhoogde alertheid, het mijden van gebieden, en in potentie tot afname van de reproductie, verminderde voedselopname en uiteindelijk verzwakking van de populatie. Aan continu geluid boven water, zoals scheepsmotoren of machines, kunnen organismen wennen.

Bovenwaterverstoring kan een potentieel effect hebben op vogels die langs de kust broeden, vogels die rusten op hoogwatervluchtplaatsen (hvp's) en/of op open water, en op vogels die ruien en foerageren op droogvallende platen. Voor vogels is de verstoringgevoeligheid soort specifiek en variabel per periode. Volgens de PB biedt voor deze vogels (exclusief ruiende vogels) een verstoringsafstand van 500 meter voldoende bescherming tegen verstoring. Voor ruiende vogels wordt een verstoringsafstand van 1.500 meter gehanteerd (Krijgsveld 2022). Daarom wordt in de PB een reikwijdte van 1.500 meter gehanteerd voor bovenwaterverstoring van vogels (Engelmoer & Altenburg). Daarnaast kunnen zeehonden verstoord worden wanneer zij gebruik maken van de droogvallende platen voor rusten, werpen, zogen of verharen. De maximale verstoringsafstand van rustende zeehonden die uit de literatuur bekend is betreft volgens de PB 1.200 meter in reactie op recreatieve motorvaartuigen (Bouma 2010), voor regulier scheepvaartverkeer ligt dit lager. Daarom wordt in de PB een reikwijdte van 1.200 meter gehanteerd voor bovenwaterverstoring van zeehonden.

De scheepvaart die plaatsvindt in de geplande activiteit, voegt geen significante verstoring toe aan de bestaande situatie. Negatieve effecten van bovenwaterverstoring op aanwezige zeezoogdier- of vogelpopulaties kunnen op voorhand worden uitgesloten.

2.2.6 Verontreiniging

Verontreiniging kan optreden wanneer het sediment, dat wordt opgebaggerd en verspreid, verontreinigingen bevat. Het Besluit Bodemkwaliteit (BBK) maakt dat er geen verontreinigde baggerspecie mag worden verspreid. De kwaliteit van het te baggeren materiaal wordt getoetst aan de normen, zoals vastgelegd in het Besluit bodemkwaliteit (Bbk) en de Regeling bodemkwaliteit, aan de hand van milieuhygiënische waterbodemonderzoeken. Doordat er voldaan wordt aan de vigerende richtlijnen uit het Besluit bodemkwaliteit en Regeling bodemkwaliteit, is alle specie die op de verspreidingslocaties wordt verspreid van dusdanige kwaliteit is dat er geen effecten van verontreinigingen optreden. Negatieve effecten van verontreiniging zijn volgens de PB uitgesloten.

2.3 Mitigerende maatregelen

Zoals hiervoor beschreven volgt uit de PB dat de vertroebeling als gevolg van de geplande activiteit in de zomer mogelijk tot een reductie van primaire productie van verteerbare fracties kan leiden. Ook om het doorzicht voor zichtjagende vogels in het broedseizoen te verbeteren kan een mitigerende maatregel uitkomst bieden.

Het Eems-Dollard systeem heeft een reeds te hoge vertroebeling. Het is daarom van belang dat de vertroebeling niet hoger wordt in een al te troebel systeem. De hoeveelheid slib in het estuarium vormt een knelpunt voor de kwaliteit van habitattype H1130 in het Eems-Dollard estuarium. Daarom worden de volgende mitigerende maatregelen ingezet:

- Inzet van de Airset enkel in de periode oktober t/m april;
- Vermindering van het baggervolume met ca. 63.000 m³ t.o.v. de eerdere geplande situatie, naar in totaal 135.000 m³.

Met inachtneming van de mitigerende maatregelen treedt er binnen het foerageerareaal van nestgebonden visdieren en sterns een afname van piekconcentraties van vertroebeling op tijdens het broedseizoen. Tevens kan de primaire productie, waar deze licht-gelimiteerd is, toenemen door inzet van de mitigerende maatregelen. Hierdoor kunnen significante gevolgen worden uitgesloten. Om te borgen dat de mitigerende maatregelen worden toegepast heb ik deze in de voorschriften opgenomen.

2.4 Verzuring en vermesting/stikstofdepositie

Stikstofdepositie tijdens de uitvoering van de baggerwerkzaamheden in de vaargeul Paapsand Süd kan leiden tot negatieve effecten op de habitattypen H1310A Zilte pionierbegroeiing (zeekraal) en H1330A Schorren en zilte graslanden (buitendijks). De stikstofdepositie is inzichtelijk gemaakt door berekeningen uit te voeren in de wettelijk voorgeschreven AERIUS-calculator. In Duitse Natura 2000-gebieden wordt de daar geldende drempelwaarde niet overschreden door uitvoering van dit project.

Uit de ecologische beoordeling in het addendum bij de PB (bijlage 22) blijkt dat de baggerwerkzaamheden van vaargeul Paapsand Süd binnen Natura 2000-gebied Waddenzee leiden tot een geringe projectbijdrage van maximaal 0,01 mol N/ha/jr op 0,004% van de habitattypen H1310A Zilte pionierbegroeiing (zeekraal) en 0,002% H1330A Schorren en ziltegraslanden (buitendijks). Volgens het addendum is de kans op significant negatieve effecten met zekerheid op voorhand uitgesloten en worden de natuurlijke kenmerken van het Natura 2000-gebied Waddenzee en de gestelde instandhoudingsdoelstellingen voor stikstofgevoelige habitattypen die hiervan afhankelijk zijn, niet aangetast.

Wegens een nieuwe versie van de Aerijs – calculator is op 2 maart 2026 (bijlage 23) een nieuwe berekening uitgevoerd. Hieruit blijkt dat er ten opzichte van de eerdere Aerijs-berekening een lichte toename is van het overbelaste areaal (0.004% > 0.014%) habitattype H1310A Zeekraal.

Het voorgaande laat onverlet dat de gegeven onderbouwing in het addendum bij de PB nog steeds van toepassing is; de bijdrage van het project is te gering om een (meetbare) verandering teweeg te brengen in het ecosysteem, de hoeveelheden zijn te laag om een effect te hebben op de groei van vegetaties en vallen tevens binnen de onzekerheidsmarges van bestaande achtergronddeposities.

2.5 Cumulatie

Bij vergunningverlening voor een project moet een beoordeling plaatsvinden van de cumulatieve gevolgen als het project, afzonderlijk of in combinatie met andere projecten, significante gevolgen kan hebben voor het desbetreffende Natura 2000-gebied. Een vergunning kan alleen verleend worden als het project afzonderlijk of in combinatie met andere projecten geen significante gevolgen heeft.

In de PB is mogelijke cumulatie met de hiernavolgende projecten onderzocht:

a. Twee windmolens bij de Eemshaven

Op 15 februari 2023 werden de eerder verleende vergunningen voor twee windmolens bij de Eemshaven gewijzigd. De wijzigingen hebben betrekking op de stilstand-voorziening die de windmolens hebben om botsingen van vleermuizen tegen de molens te voorkomen. Ook zijn er voorschriften opgenomen die het plaatsen van verlichting bij de molens verbiedt. Van de wijzigingen is geen vertroebeling te verwachten en ook geen extra verstoringen door licht, geluid of trilling. Er is daarom geen sprake van cumulerende effecten met dit project.

b. Gedoogbeschikking garnalenvisserij

Op 21 december 2022 werd een gedoogbeschikking verleend, waarmee deze visserij in de Waddenzee wordt gedoogd. De activiteit wordt met deze beschikking gedoogd totdat er een nieuwe vergunning wordt verleend. Omdat de activiteit ook de afgelopen jaren al op deze wijze plaatsvond, zijn er van de activiteit geen extra verstoringen te verwachten ten opzichte van de autonome en beoordeelde situatie (uitgangssituatie). Er is geen sprake van cumulatie van effecten. Overigens is de gedoogbeschikking inmiddels omgezet in een vergunning.

2.6 Beoordeling en conclusie

Ik onderschrijf de PB en acht significante effecten van habitataantasting, sedimentatie, verstoring door onderwatergeluid, bovenwaterverstoring en verontreiniging op de instandhoudingsdoelen van de betrokken Natura 2000-gebieden uitgesloten.

Met inachtneming van de mitigerende maatregelen zoals genoemd in paragraaf 2.3 kunnen significant negatieve effecten als gevolg van vertroebeling ook worden uitgesloten.

Daarnaast concludeer ik dat er geen sprake is van significant negatieve effecten door stikstofuitstoot en dat een volledige en juiste cumulatietoetsing is uitgevoerd.

Met de door u uitgevoerde PB, inclusief de voorgestelde mitigerende maatregelen en AERIUS-berekening is de zekerheid verkregen dat de activiteit waarvoor de vergunning is aangevraagd, niet leidt tot aantasting van de natuurlijke kenmerken van de betrokken Natura 2000-gebieden.

Op grond van het voorgaande ben ik van mening dat de gevraagde vergunning, onder de hierna opgenomen voorschriften en beperkingen, kan worden verleend.

De onderhavige vergunning betreft louter een toestemming op grond van de Wnb en de daadwerkelijke inzetbaarheid ervan kan beperkt worden door toekomstige ontwikkelingen en beperkingen vanuit andere kaders.

2.7 Monitoring en rapportage

Monitoring baggeractiviteit

Monitoring is nodig om vast te kunnen stellen of:

- de gestorte/verspreide hoeveelheden bodemmateriaal (in situ) binnen de totale hoeveelheid blijft waarvoor vergunning is verleend,
- waarbij het gebruik van de sleephopperzuiger wordt gelimiteerd tot de specifieke stortlocatie in de Dollard, en om
- de mogelijkheid voor tussentijdse bijsturing te bieden, als de monitoring daartoe aanleiding geeft.

De hiervoor genoemde verplichting tot monitoring van de bagger- en stortwerkzaamheden, inclusief de mogelijkheid tot bijsturing heb ik opgenomen in de vergunningvoorschriften 22 en 23.

Monitoring Airset

In een zienswijze is verzocht de effecten van de Airset te monitoren. Daarbij is verwezen naar het ontwerp-beheerplan Eems-Dollard waarin is aangegeven dat het gebruik van de airset mogelijk negatieve milieueffecten en een negatief effect op de fysieke eigenschappen van het slib heeft en deze effecten daarom onderzocht dienen te worden in de eerste beheerplanperiode.

Uit de PB en de daarbij behorende slibstudie (bijlage 13) blijkt dat de mitigerende maatregelen (zie hiervoor onder 2.3) leiden tot lagere slibconcentraties aan het wateroppervlak gedurende de zomermaanden. Hoewel als gevolg van de mitigerende maatregelen significante gevolgen zijn uit te sluiten, is niettemin in overleg met de aanvrager een aanvullend voorschrift opgenomen dat ziet op de verplichting om in zijn algemeenheid de gebruikelijke milieu effecten van de Airset en de effecten op de fysieke eigenschappen van het slib te monitoren. Daarbij dient te worden aangesloten bij het onderzoekstraject dat door Groningen Seaports in samenspraak met de Coalitie Wadden Natuurlijk zal worden opgestart. Uit de slibstudie blijkt namelijk dat vooral het gebaggerde materiaal in de haven Delfzijl grotendeels uit slib bestaat en dat het slib in mindere mate aanwezig is bij het baggeren van de vaargeul Paapsand sud. In overeenstemming met de zienswijze dienen deze effecten de komende vier jaar te worden gemonitord en wordt de mogelijkheid geboden voor een eventuele tussentijdse bijsturing.

De verplichting om in zijn algemeenheid de gebruikelijke milieu effecten van de Airset en de effecten op de fysieke eigenschappen van het slib te monitoren, inclusief de mogelijkheid tot bijsturing, heb ik opgenomen in de vergunningvoorschrift 24 t/m 26.

3. VOORSCHRIFTEN

Ter bescherming van de betrokken Natura 2000-gebieden , verbind ik aan deze vergunning de volgende voorschriften en beperkingen.

Algemeen

1. Deze vergunning staat op naam van Rijkswaterstaat (hierna: vergunninghouder), of diens rechtsopvolger.
2. Deze vergunning geldt voor een ieder die het project uitvoert.
3. De in voorschrift 1 genoemde (rechts)personen beschikken op de plaats waar de vergunde activiteit wordt uitgevoerd over een (digitaal) exemplaar van deze beschikking, inclusief alle daarbij behorende bijlagen, en tonen deze op eerste vordering aan de daartoe bevoegde toezichthouders en opsporingsambtenaren.
4. De in voorschrift 1 genoemde (rechts)personen zijn aantoonbaar op de hoogte van de inhoud en het doel van deze voorschriften en beperkingen, zodanig dat zij daar ook invulling en uitvoering aan kunnen geven.
5. Het moment waarop de vergunde activiteit daadwerkelijk wordt gestart, wordt minimaal een week voor de aanvang ervan gemeld aan de Minister van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur ter attentie van het Team Natuurvergunningen (hierna: het bevoegd gezag).
6. De vergunde activiteit wordt uitgevoerd zoals aangegeven in de aanvraag en bijbehorende PB met inachtneming van de aan deze vergunning verbonden voorschriften en beperkingen. Bij eventuele strijdigheid met de aanvraag en de voorschriften en beperkingen van deze vergunning hebben de beperkingen voorrang.
8. Het voornemen tot het uitvoeren van een activiteit in afwijking van de aanvraag wordt schriftelijk gemeld aan het bevoegd gezag (indien nodig met aanvulling op de PB). Uitvoering ervan kan uitsluitend plaatsvinden na verkregen schriftelijke instemming van of namens het bevoegd gezag.
9. Wanneer zich een incident voordoet, meldt de vergunninghouder dit met alle relevante gegevens onmiddellijk aan het bevoegd gezag en de toezichthouder. Een incident is in dit geval een onvoorziene gebeurtenis waardoor schade aan de natuurlijke kenmerken in het betrokken beschermde gebied is of kan worden toegebracht, bijvoorbeeld wanneer onbedoeld vrijgekomen schadelijke stoffen een habitatype of habitat- of vogelrichtlijnsoort bedreigen.
10. Wanneer zich een incident voordoet, is de vergunninghouder verplicht eventuele verontreinigingen zo mogelijk direct te verwijderen en de eventueel opgetreden schade voor zover mogelijk te herstellen, zulks ter beoordeling van het bevoegd gezag.
11. Zodra de werkzaamheden met betrekking tot de vergunde activiteit feitelijk zijn beëindigd, meldt de vergunninghouder dit uiterlijk binnen een week bij het bevoegd gezag.

12. De vergunninghouder volgt de aanwijzingen op die het bevoegd gezag geeft. Alle door of namens het bevoegd gezag te geven aanwijzingen en/of uitvoeringsbepalingen worden binnen de in de aanwijzing bepaalde termijn opgevolgd.
13. Alle correspondentie met betrekking tot deze vergunning kan per reguliere post of per e-mail (natuurvergunningen@minlnv.nl) worden gedaan.

Nadere inhoudelijke voorschriften

14. De te verspreiden baggerspecie is alleen afkomstig uit de vaargeul Paapsand Süd.
15. Het baggeren en storten/verspreiden van het bodemmateriaal moet worden uitgevoerd op de wijze en met de technieken zoals aangegeven in de paragraaf 5E op blz. 98 van de PB.
16. Vanuit de baggerlocatie wordt direct naar de verspreidingslocatie gevaren via de bestaande scheepvaartroutes (zoals zij ook zijn opgenomen in de betreffende AERIUS-berekening).
17. De hoeveelheid bagger die per jaar wordt verspreid bedraagt maximaal 135.000 m³ (in situ).
18. De bagger- en verspreidingswerkzaamheden middels de Airset vinden plaats in de periode oktober tot en met april. Alleen indien dit om nautisch-technische redenen niet mogelijk is mag ook buiten deze periode bagger verspreid worden.
19. De sleephopperzuiger wordt slechts incidenteel, als back-up van de Airset gebruikt en in dat geval enkel in de periode oktober tot en met februari. Bij gebruik van een sleephopperzuiger mag de bagger enkel op de locatie 'Dollard' worden verspreid.
20. De kwaliteit van de te verspreiden baggerspecie dient te worden getoetst volgens de Omgevingswet (Besluit activiteiten leefomgeving en Besluit bodemkwaliteit).
21. De resultaten van de bemonstering van de bagger op grond van het Besluit bodemkwaliteit worden binnen een maand na oplevering (ook) toegezonden aan natuurvergunningen@minlnv.nl.

Monitoring of binnen voorschriften wordt gebleven

22. De in een kalenderjaar middels de Airset daadwerkelijk verspreide hoeveelheid bagger en de in datzelfde kalenderjaar daadwerkelijk verspreide hoeveelheid bagger op de locatie Dollard (voorschrift 18, 19 en 20), evenals de data waarop en hoeveel er is gebaggerd, worden jaarlijks gerapporteerd aan het bevoegd gezag, vóór 1 april van het er op volgende jaar.
23. Indien de rapportages daartoe aanleiding geven (bijvoorbeeld bij een (dreigende) overschrijding van de totale hoeveelheid te baggeren en te storten/verspreiden bodemmateriaal), behoudt het bevoegde gezag zich het recht toe om zo nodig tussentijds bij te sturen.

Extra monitoring t.b.v. de milieu effecten van de Airset

24. Tijdens de duur van de vergunning dient monitoring te worden uitgevoerd om in zijn algemeenheid de gebruikelijke milieu effecten van de Airset op de fysieke eigenschappen van het slib in beeld te brengen.

25. Vergunninghouder dient daartoe aan te sluiten bij het onderzoekstraject dat door Groningen Seaports in samenspraak met de Coalitie Wadden Natuurlijk zal worden opgestart.
26. Na ommekomst van de eerste 4 jaar worden de resultaten over die afgelopen 4 jaar, binnen 2 maanden na het baggerseizoen aan het bevoegd gezag gerapporteerd. Indien de in voorschrift 25 bedoelde monitoring van de milieueffecten van de Airset daartoe aanleiding geven, behoudt het bevoegde gezag zich het recht voor om zo nodig tussentijds bij te sturen.

Toezicht

27. De vergunninghouder voert een administratie met daarin alle documenten die betrekking hebben op deze vergunning en op de naleving van de voorschriften.
28. De vergunninghouder geeft, overeenkomstig de Algemene wet bestuursrecht, alle medewerking aan de aangewezen toezichthouder(s) en opsporingsambtenaren.
29. De vergunninghouder toont informatie en documenten op verzoek aan de bevoegde toezichthouder en opsporingsambtenaren.

Looptijd en geldigheid

30. De vergunning is geldig vanaf de datum van inwerkingtreding tot en met 30 april 2032.

TER INFORMATIE

Op grond van afdeling 4.1.1. van de Awb kan een verzoek tot wijziging van de vergunning worden ingediend.

Op grond van artikel 5.4, lid 1 en lid 2, van de Wnb kan de verleende vergunning worden ingetrokken of gewijzigd.

Als de vergunninghouder handelt in strijd met de vergunning, kan op grond van artikel 7.2, lid 2, van de Wnb een last onder bestuursdwang worden opgelegd.

Conform artikel 5:32, lid 1, Awb kan een bestuursorgaan dat bevoegd is bestuursdwang toe te passen, in plaats daarvan aan de overtreder een last onder dwangsom opleggen.

Hoogachtend,

De minister van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur,
namens deze:

[Redacted]

wnd. MT-lid Natuurvergunningen
Directoraat-Generaal Natuur en Visserij

BIJLAGEN:

1. E-mail 'Verzoek tijdelijke verlenging Wnb-vergunning Paapsand Sud'
 2. Brief Verzoek tijdelijke verlenging Wnb-vergunning Paapsand Sud 2017 – oktober 2022
 3. Wnb-vergunning baggeren Paapsand Sud 2017
 4. Wnb-overwegingen vergunning baggeren Paapsand Sud – december 2017
 5. Verlenging looptijd vergunning vaargeul Paapsand Sud – oktober 2022
 6. E-mail 'Aanvraag Wnb-vergunning baggeren van de vaargeul Paapsand Sud' – oktober 2022
 7. Aanvraag Wnb-vergunning baggeren en verspreiden Paapsand Sud – oktober 2022
 8. Aanvullingsverzoek Wnb-vergunning baggeren haven Delfzijl – februari 2023
 9. Verzoek om toestemming – augustus 2023
 10. Gedoogbrief baggeren vaargeul Paapsand Sud – november 2023
 11. Aanleveren Passende Beoordelingen haven Delfzijl – februari 2024
 12. Passende Beoordelingen baggerwerkzaamheden onderhoud haven Delfzijl en Paapsand Süd - februari 2024
 13. Bijlage B Slibstudie baggerwerkzaamheden onderhoud haven Delfzijl en Paapsand Süd
 14. Aanvullingsverzoek aanvraag Wnb-vergunning onderhoudsbaggerwerkzaamheden Delfzijl - april 2024
 15. Passende Beoordeling Onderhoudsbaggerwerkzaamheden Delfzijl Definitief - juni 2024
 16. Rapport Baggeropgave Eems-Dollard (Verheijen & van der Endt, 2023)
 17. AERIUS_projectberekening_20240701145541_RgKFjFJV9ZbY_huidge_situatie - juli 2024
 18. AERIUS_projectberekening_20240701141710_RcMioidzKRCf_situatie_1993 - juli 2024
 19. Aanvraag verlenging gedoogbesluit Paapsand Süd RWS-2024-28550 - juli 2024
 20. Gedoogbrief baggeren vaargeul Paapsand Süd, alsmede verspreiden van de vrijgekomen baggerspecie - oktober 2024
 21. E-mail 'Nieuwe stikstofberekeningen opgevraagd - oktober 2024'
 22. Addendum PB baggeren Delfzijl & Paapsand Süd – stikstof – januari 2025
 23. AERIUS_projectberekening_vaargeul_Paapsand_Süd
 24. Ontwerpbesluit Wet natuurbescherming Baggeren vaargeul Paapsand Süd
 25. Gedoogbrief baggeren vaargeul Paapsand Süd - oktober 2025
 26. Aanvullingsverzoek Wnb-vergunningaanvraag baggeren vaargeul Paapsand Süd - februari 2026
 27. Aanvullingsverzoek vaargeul Paapsand Süd -maart-april 2026
 28. Aerijs_projectberekening_20260302124731_Baggerwerkzaamheden
 29. Aerijs_extra_beoordeling_20260302124731_Baggerwerkzaamheden
 30. RWS-2026 6307 Reactie op Aanvullingsverzoek Wnb-vergunningaanvraag baggeren Paapsand Süd
 31. RWS Bijlage 1 - oplegnotitie Passende Beoordeling Paapsand Sud-inclusief bronvermelding
 32. Nota van Antwoord Baggeren vaargeul Paapsand Süd
- De bijlagen en nadere onderliggende stukken zijn te vinden op [Natuurvergunningen \(overheid.nl\)](https://natuurvergunningen.overheid.nl) waar het besluit wordt gepubliceerd

BEROEP

Bent u het niet eens met het definitieve besluit? Als belanghebbende kunt u hiertegen in beroep gaan.

Bent u geen belanghebbende? Dan kunt u in beroep gaan als u op tijd een zienswijze heeft doorgegeven. Verschilt het definitieve besluit inhoudelijk van het ontwerpbesluit? Dan kunt ook in beroep gaan als u geen belanghebbende bent en geen zienswijze heeft doorgegeven.

U kunt uw beroepschrift **digitaal of via een brief** indienen.

Digitaal dient u in via het beroepschriftformulier:

<https://formulier.rechtspraak.nl/burger/bestuur/beroepschrift/rechtbank>

U heeft hier een DigiD voor nodig. Let op: het digitale beroepschriftformulier is niet bruikbaar voor rechtspersonen of voor gemachtigden van rechtspersonen. Bedrijven als een besloten vennootschap (bv) of naamloze vennootschap (nv) en organisatie als een stichting of vereniging dienen hun stukken op papier in. Een eenmanszaak, vennootschap onder firma (vof) of commanditaire vennootschap (cv) kan de formulieren wel gebruiken. Zij kunnen inloggen met hun DigiD.

Via een **brief**. Vermeld in uw beroepschrift:

- uw naam en adres
- het besluit waartegen u in beroep gaat
- waarom u het niet eens bent met de beslissing van het bestuursorgaan
- wat de beslissing volgens u moet zijn

Dateer en onderteken het beroepschrift. Uw woonplaats is bepalend bij de vraag bij welke rechtbank u uw beroepschrift moet indienen. Heeft u geen woonplaats in Nederland dan is de zetel van het bestuursorgaan bepalend.

Via <https://www.rechtspraak.nl/Organisatie-en-contact/Contact#contactgegevens> kunt u nagaan bij welke rechtbank u uw beroepschrift moet indienen.

Stuur de stukken die belangrijk zijn voor de rechter mee met het beroepschrift. In elk geval:

- het besluit waartegen u beroep instelt.
- eventuele documenten en foto's waarmee u uw standpunt onderbouwt.

PUBLICATIE BESLUIT

De minister van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur maakt dit besluit openbaar op grond van artikel 3 van de Wet open overheid. Het zal onder anonimisering van de persoonsgegevens geplaatst worden op

<https://puc.overheid.nl/natuurvergunningen>.